

ÖZET

ERSOY Tülin, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Sigorta Himayesinin Kapsamı, Yüksek Lisans Tezi, Mayıs,2023

Trafik kazalarında önemli bir yere sahip olan zorunlu sorumluluk sigortaları ülkemizde sigortacılık faaliyetlerinde önemli bir yere sahiptir. Her geçen gün trafik kazalarındaki artış, meydana gelen can ve mal kayıpları, üçüncü kişilerin meydana gelen zararlar karşısında korunması düşüncesi ile araç malikinin, araç işletenin, araç işletenin meydana gelen zararlardan eylemleri nedeni ile sorumlu olduğu kişiler bakımından sorumlulukların ve trafik kazasının tanımı yapılarak; bu kişilerin meydana gelen ve tanımı yapılan trafik kazası karşısındaki durumları 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu çerçevesinde çalışmamızın birinci bölümünde değerlendirilmektedir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise, trafik kazalarında meydana gelen zararlar bakımından düzenlenen zorunlu mali sorumluluk sigortasının, zarar görenin tanımı yapılarak, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının düzenlenmesi, sigorta sözleşmesinin tarafları, sözleşmenin düzenlenme amacı, zorunlu mali mesuliyet sigortasının hukuki niteliği ile yine 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu kapsamında ele alınarak, sözleşme taraflarının yükümlülükleri de incelenmiştir. Yine Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına bağlanan hukuki sonuçlar sigortacı ile sigorta ettiren ve zarar gören açısından yine sigorta ettiren/sigortalı ile zarar gören açısından ayrıca değerlendirilmektedir.

Son olarak ise; Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası'nda sigorta himayesinden bahsedebilmek için öncelikle bir kısım şartların mevcut olması gerekmektedir. Tezimizin asıl konusunu oluşturan husus, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Sigorta Himayesinin Kapsamı olup; tez konumuzun açıklanması bakımından söz konusu sorumluluk sigortasının şartlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu hali ile tezimizin son kısmında sorumluluk

sigortasının şartları açıklanarak, karayollarında motorlu aracın işletilmesi nedeni ile trafik kazası meydana gelmesi halinde sorumluluk sigortasında hangi teminatların sözleşme kapsamında yer aldığı hangi teminatların sözleşme istisnası olarak yer aldığı hususu açıklanmak sureti ile ele alınmıştır. Motorlu aracın işletilmesi sonucu meydana gelen trafik kazası sonucunda oluşan zarar karşısında zarar ören üçüncü kişinin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 97. madde hükmü de dikkate alınarak doğrudan doğruya dava hakkını ne şekilde kullanacağı incelenmiştir.

Çalışmamızda konu sınırlaması alanı olan, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Anayasa Mahkemesi tarafından 92/i maddesinin iptal edilmesi ile birlikte Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarında yapılan değişiklikle birlikte, yargı kararlarında meydana gelen farklılıklar ve geriye yürümezlik kuralı doğrultusunda sigorta himayesi dışında kalan tek taraflı olarak karayolunda meydana gelen trafik kazası sonucu tam kusurlu motorlu araç sürücüsünün vefatı nedeni ile destekten yoksun kalanlarının Poliçe Genel Şartlarında yapılan değişiklik itibari ile sigorta himayesinden ne şekilde yararlanacakları yargı kararları da dikkate alınmak sureti ile yine çalışmamızın son kısmı olan üçüncü bölümünde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu (KTK), Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları, Sigortacılık Kanunu (SK), Sigortacı, Sigorta Ettiren

ABSTRACT

ERSOY Tülin, Scope of Insurance Protection in Compulsory Highways Liability Insurance, Master Thesis, May, 2023

Compulsory liability insurance, which has an important place in traffic accidents, has an important place in insurance activities in our country. With each passing day, the increase in traffic accidents, the loss of life and property, the protection of third parties against the damages, the responsibilities of the vehicle owner, the vehicle operator, the vehicle operator in terms of the persons to whom the vehicle operator is responsible for the damages occurred and the definition of the traffic accident; The situations of these people against the traffic accident that occurred and defined are evaluated in the first part of our study within the framework of the Turkish Code of Obligations No. 6098 and the Highway Traffic Law No. 2918.

In the second part of our study, the compulsory liability insurance, which is regulated in terms of damages in traffic accidents, is defined by the definition of the injured person, the regulation of the Highways Compulsory Liability Insurance, the parties of the insurance contract, the purpose of the contract, the legal nature of the compulsory liability insurance and the Highway Traffic Law No. 2918. Obligations of the contracting parties were also examined, by considering them within the scope of the Turkish Commercial Code No. 6102 and the Insurance Law No. 5684. Again, the legal consequences related to the Highways Compulsory Liability Insurance are evaluated separately in terms of the insurer, the insured and the injured, again in terms of the insured/insured and the injured party.

Finally; In order to be able to talk about insurance protection in the Highway Compulsory Liability Insurance, some conditions must first be present. The main subject of our thesis is the Scope of Insurance Protection in the Highways Compulsory Liability Insurance; In order to explain our thesis topic, the conditions of the said liability insurance should be evaluated. In this state, in the last part of our thesis, the conditions of liability insurance are explained, and in case of a traffic accident due to

the operation of a motor vehicle on the highways, which guarantees are included in the scope of the contract in the liability insurance and which guarantees are included as contract exceptions are discussed. In the face of the damage caused by the traffic accident that occurred as a result of the operation of the motor vehicle, it has been examined how the third party will use the right to sue directly, taking into account the provision of Article 97 of the Highway Traffic Law No. 2918.

In our study, with the amendment made in the General Conditions of Highways Compulsory Liability Insurance with the cancellation of Article 92/i of the Highway Traffic Law no. The third part of our study, which is the last part of our study, has been evaluated by taking into account the judicial decisions, how the people who are deprived of support due to the death of a fully faulty motor vehicle driver as a result of a traffic accident on the road unilaterally will benefit from the insurance protection as of the amendment made in the General Conditions of Policy.

Keywords: Highway Traffic Law No. 2918 (KTK), General Conditions of Karayaollari Compulsory Liability Insurance, Insurance Law (SK), Insurer, Insured